

Mødet den 23. Februar 1911.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Harald Jensen, N. Joh. Laursen og Samuelsen.

1. (J. Nr. 1⁴⁴—1910). Andragende fra Brødrene A. & B. M. Severinsen om Tilladelse til **Udstykning af Villaparcellen** Matr. Nr. 1 dn ved Dalgas Avenue i 2 Matr. Nr. (Se A Side 373).

J a k o b J e n s e n kunde give Hr. Clemensen nogen Ret i, at Udstykningen muligvis var lagt til Rette ved Dobbeltvillaens Opførelse. Forholdet var imidlertid det, at Andragerne paa en Maade var gaaet i Stykker og nu mente at kunne redde sig ud af Miseren ved at faa Lov til at foretage Delingen. Skulde Byraadet ved at nægte Tilladelsen bevirke, at Andragerne helt maatte gaa fra det, vilde det naturligvis være kedeligt; men dersom Hr. Clemensen kendte andre Grunde for dem til at ønske Tilladelsen, vilde Taleren sætte Pris paa at faa disse frem.

C h r i s t e n s e n havde i og for sig intet imod at give Tilladelsen, men havde dog den Opfattelse, at Dobbeltvillaen var opført med Henblik paa en senere Deling. Kunde man imidlertid ved at gaa med til denne bevirke, at ogsaa mindre bemidlede kunde komme til at bygge i det paagældende Kvarter, skulde det glæde ham.

C l e m e n s e n forekom det, at det hele Tiden havde skinneth igennem, at Planen gik ud paa en senere Deling. Andragernes økonomiske Vanskeligheder var ikke kommet overraskende. Han havde intet imod at give Tilladelsen, men maatte saa hævde, at man maatte tage Konsekvensen deraf.

M a g n u s N i e l s e n kunde ikke indrømme, at der skabtes noget Præcedens ved at give Tilladelsen, eftersom den paagældende Grund var en Hjørnegrund, og eftersom Dobbeltvillaen var opført saaledes, at hver Lejlighed vilde komme til at vende ud til hver sin Gade.

M ø l l e r oplyste, at Andragerne havde udtalt, at det ikke havde været Hensigten at dele Grunden, og at de ikke kunde faa Villaen færdig uden Tilladelsen.

C h r i s t e n s e n hævdede, at man ved at give Tilladelsen skabte Præcedens for at give samme Tilladelse paa andre Pladser, enten det var Hjørnegrunde eller ej.

J a k o b J e n s e n forekom det rigtigt, at man, hvis man gav Tilladelsen, føjede en Bestemmelse til om, at begge Villaer altid skulde kalkes og males saaledes, at de saa ud som en samlet Ejendom.

M a g n u s N i e l s e n oplyste, at Forslaget om Udstykningen i Virkeligheden kom fra dem, der skulde overtage Ejendommen.

J a k o b J e n s e n var mest tilbøjelig til at nægte Tilladelsen, hvis man ikke derved voldte Andragerne Vanskeligheder for at faa deres Forhold ordnede.

C l e m e n s e n vidste ikke, om en Nægtelse kunde volde Andragerne økonomiske Vanskeligheder.

Indstillingen vedtoges med Forbehold, at Bygningen stedse skal vedligeholdes som en samlet Ejendom.

2. (J. Nr. 571—1910). Indstilling fra Slagtehusudvalget om at modtage det fra Firmaet Nielsen Holst, Aarhus, indgivne Licitationsstilbud paa **Levering og Opstilling af Koresystem i Eksporthallen og Luftkølerummet.**

F o r m a n d e n meddelte, at Indstillingen havde været til Cirkulation, men efter Henstilling af Hr. Moustén nu blev forelagt til mundtlig Behandling.

M o u s t é n havde ønsket Sagen behandlet i et Møde, fordi han fandt det urigtigt at lade en saa irregulær Licitationsindstilling afgøre ved skriftlig Votering.

M i k a e l J o h a n s e n var meget forbavset over, at Udvalget kunde indstille et Bud paa 22471 Kr., naar der forelaa langt billigere Tilbud fra gode Firmaer. Han havde nok læst Arkitektens Motivering, men kunde ikke anerkende denne, da en bydende ikke saaledes kunde trække sit Tilbud tilbage, fordi han muligvis havde regnet fejl. Skulde Indstillingen blive vedtaget, hvorved Arbejdet vilde blive mellem 6000 og 7000 Kr. dyrere, end der forelaa Tilbud paa, maatte Taleren forbeholde sig at drage Sagen offentlig frem. Medens det indstillede Tilbud lød paa 22471 Kr., forelaa der Tilbud fra Munkgaard Nielsen, Randers, paa 17650 Kr., og endda kunde Arbejdet faas billigere nemlig for 16590 Kr. ved at bortgive det i 3 Enkelt-entrepriser til Munkgaard Nielsen, Seest og de forenede Jernstøberier. Han skulde derfor stille Forslag om at antage disse tre Tilbud.

S i m o n s e n kunde godt forstaa, at Hr. Moustén og mulig andre kunde ønske Sagen behandlet i et Møde, da det jo ikke var saa lige til at forstaa

Udvalgets Bevæggrunde til Indstillingen. Det vilde nemlig være i høj Grad ønskeligt om end ikke absolut nødvendigt, at hele Arbejdet blev overdraget til et enkelt Firma. At Udvalget desuagtet ikke havde udbudt det i een Entreprise, skyldtes Frygt for, at man derved skulde blive trukket op, da Arbejdet var af særegen Beskaffenhed. Der skulde nemlig anvendes meget staaletøbt Arbejde, som kun kunde faas fra Udlandet, og hvis man udbød Arbejdet i en Entreprise, vilde derved alle indenlandske Firmaer være afskaaret fra at indgive Tilbud. Det var meget rigtigt, at Arbejdet vilde blive billigst ved at vælge de tre laveste Enkelttilbud, men af de anførte Grunde vilde Udvalget meget indtrængende anmode om, at hele Arbejdet blev overdraget et enkelt Firma. Munkgaard Nielsens Tilbud var meget rigtigt en Del lavere end det indstillede, men efter Tilbudenes Aabning havde Munkgaard Nielsen anmodet om at blive fri for at faa Arbejdet tilslaaet, da han ikke havde regnet med, at Staaletøbning skulde anvendes i saa stor Udstrækning som nødvendigt. Udvalget havde derefter ladet Arkitekten undersøge Munkgaard Nielsens økonomiske Forhold, og det havde vist sig, at man ingen økonomisk Risiko vilde løbe ved at overdrage Arbejdet til ham. Et andet var imidlertid, at Munkgaard Nielsens Tilbud ikke var saa konditionsmæssigt som Nielsen Holsts. Udvalget havde nemlig for saa vidt muligt at sikre Arbejdet for dansk Industri i Konditionerne spurgt, i hvor høj Grad de bydende vilde anvende dansk Arbejde, men medens Nielsen Holst udtrykkelig bemærkede, at alt Arbejde med Undtagelse af de staaletøbte Varer skulde blive udført i Danmark af danske Arbejder, saa havde Munkgaard Nielsen slet ikke besvaret dette

Spørgsmaal. Arkitektens Overslag lød paa godt 29000 Kr., saa naar Nielsen Holst tilbød at udføre Arbejdet for 22471 Kr., kunde man ikke kalde denne Pris for høj. Saavel Nielsen Holst som Munkgaard Nielsen hævdede, at de ikke vilde overtage nogen Del af Arbejdet, naar de ikke kunde faa det hele. Vel var det tvivlsomt, om denne Paastand kunde holde for Munkgaard Nielsens Vedkommende, men Udvalget vilde nødig have Proces af den Grund. At Udvalget nu indstillede Nielsen Holsts Tilbud skyldtes endelig, at dette Firma var anerkendt som fuldt paalideligt og dygtigt. Skulde Byraadet imidlertid forkaste Indstillingen, maatte Udvalget dog meget anmode om, at Arbejdet blev givet bort i samlet Entreprise.

M i k a e l J o h a n s e n hævdede, at de bydende maatte staa ved deres Tilbud, enten de havde Tab derved eller ej, og at de ikke kunde holde sig en Bagdør aaben ved at udelade et eller andet i Betingelserne. Det tjente ikke til Ære for Arkitekten at beregne Arbejdet til 29000 Kr., naar det kunde udføres for godt 16000 Kr.

C h r i s t e n s e n fraraadede bestemt at dele Arbejdet. Han troede, Udvalget vilde have handlet klogt i ikke at nøjes med Arkitektens Overslag, men i ogsaa at have raadført sig med en Ingeniør. Hvis man ikke vilde forlange, at Munkgaard Nielsen skulde vedstaa sit Tilbud, vilde han anbefale Nielsen Holsts Tilbud.

J a k o b J e n s e n fandt det naturligst at vælge det laveste Tilbud. De bydende maatte staa ved deres Tilbud. Den Slags Vanskeligheder havde Skoleudvalget ofte haft, men man maatte vise de Folk, at de var bundet, naar de havde indgivet et Tilbud. Taleren havde aldrig haft nogen stor

Tro til denne Arkitekt, som vist næppe var tilstrækkeligt inde i Sagen med Hensyn til Jernarbejdet. Selv om man antog det laveste Tilbud, vilde Arbejdet i samme Udstrækning blive udført af danske Arbejdere.

Simonsen gjorde opmærksom paa, at Udvalget maaske havde nogen Skyld i, at Arkitektens Overslag var blevet saa højt, idet det, da Planen blev udarbejdet, havde anmodet ham om at sørge for, at der ingen Overskridelser blev. Taleren ansaa det for givet, at Arkitekten ved Udregningen havde undersøgt Priserne hos Ingeniører og Jernhandlere. Man maatte forstaa, at Udvalget var betænkeligt ved at indstille et Tilbud, der var baseret paa forkerte Forudsætninger og Beregninger, og som vilde medføre et Tab paa flere Tusinde Kroner for Entreprenøren. Han maatte endnu engang indtrængende anmode om, at Arbejdet blev givet bort i samlet Entreprise.

Clemensen oplyste, at Indstillingen var ganske enstemmig. Der vilde flyde mange Vanskeligheder af at tvinge en Mand til at overtage et Arbejde, han ikke ønskede. Nielsen Holst havde betinget sig kun at ville overtage hele Arbejdet, og Munkgaard Nielsen havde regnet fejl. Skulde det komme til Proces, kunde der let gaa mere end de 5000 Kr., der vilde vindes ved at tage et af de laveste Tilbud. Nielsen Holst var kendt som en paalidelig og dygtig Mand, hvad der var af stor Betydning for Arbejdets Udførelse.

Mousten troede, man vilde komme noget i Uføre, hvis man vilde give en bydende, der havde regnet fejl, fri for at vedstaa sit Tilbud. Da Bestemmelsen over dansk Arbejde stod i de almindelige Betingelser, kunde Munkgaard Nielsen ikke slippe uden om ved at undlade at omtale denne

Side af Sagen i sit Tilbud. Det syntes Taleren heldigst, om Udvalget kunde slutte sig til, at Munkgaard Nielsen fik Arbejdet, hvad Taleren vilde anbefale.

M i k a e l J o h a n s e n havde hos flere sagkyndige faaet Oplysning om, at man vilde være bedst tjent med at faa Arbejdet udført af 3 Entreprenører, som hver var Specialist paa sit Omraade. Da denne Fremgangsmaade desuden var den billigste, maatte han fastholde sit Forslag om at dele Arbejdet mellem de forenede Jernstøberier, Munkgaard Nielsen og Seest. Skulde dette Forslag ikke blive vedtaget, vilde han stemme for, at Munkgaard Nielsen fik hele Arbejdet.

J a k o b J e n s e n hævdede, at Munkgaard Nielsen kun havde paastaaet, men ikke godtgjort, at han vilde lide Tab ved Arbejdet. Skulde man tage Hensyn til den Slags Paastande, maatte man hellere helt forlade Licitationsystemet. Noget andet var det, hvis den lavestbydende ikke kunde udføre Arbejdet, men det var der jo ikke Tale om i dette Tilfælde.

M i k a e l J o h a n s e n mindede om, at man ved den sidste Skoles Opførelse havde haft ikke mindre end 5 Malermestre.

C h r i s t e n s e n anmodede om, hvis Munkgaard Nielsen fik Arbejdet, da at betinge sig, at Varerne skulde afleveres umalede, da man i saa Fald havde lettere ved at afgøre, om der var anvendt almindelig Støbning eller Staalstøbning. Det var givet, at Munkgaard Nielsen havde regnet fejl paa Staalstøbningen, og Taleren kunde godt være med til at fritage en Mand, der havde regnet fejl.

J. C. P e t e r s e n tog ikke i Betænkning at stemme for at overdrage Arbejdet til Munkgaard

Nielsen. Naar Udvalget kun ønskede een Entreprenør, burde det ikke have udbudt Arbejdet i 3 Entrepriser. Det blev de bydendes Sag, om de led Tab, hvad jo iøvrigt slet ikke var godtgjort. Men selv om Munkgaard Nielsen skulde lide noget Tab, behøvede man ikke at frygte for at faa slet Arbejde, da et Firma selvfølgelig ikke vilde ødelægge sit Navn for nogle faa Tusinde Kroner.

Simonsen maatte fastholde, at Munkgaard Nielsens Tilbud ikke var fuldt konditionsmæssigt da Udvalget havde skærpet Bestemmelsen om dansk Arbejde i de almindelige Betingelser ved i de særlige Betingelser at forlange Oplysning om, i hvor høj Grad dansk Arbejde skulde anvendes, og ikke faaet noget Svar derpaa fra Munkgaard Nielsen. Det var givet, at det vilde være uheldigt at have med 3 Entreprenører at gøre ved dette Arbejde, saa Sammenligningen med de 5 Malermestre ved den ny Skole kunde ikke gælde.

Mousten kunde slutte sig til Udvalget i, at det var betænkeligt at dele Arbejdet. Han vilde derfor gerne have, at Udvalget kunde gaa med til at antage Munkgaard Nielsens Tilbud.

Simonsen vilde for sit eget Vedkommende hellere have, at Munkgaard Nielsen fik hele Arbejdet, end at dette blev delt mellem tre.

Mikael Johansen kunde stadig ikke forstaa, hvorfor man skulde give over 1000 Kroner for at faa Arbejdet fra een Entreprenør, naar sagkyndige ansaa det for heldigst, at Arbejdet blev delt.

Niels Jensen paaviste forskellige uheldige Forhold ved at dele Arbejdet og hævdede, at Munkgaard ikke havde sikret sig det staalstøbte Arbejde.

Det vedtoges at overdrage hele Entreprisen til Firmaet Munkgaard Nielsen & Petersen i Randers for 17650 Kr.

3. (J. Nr. 574—1910). Indstilling fra Brolægningsudvalget angaaende Licitationsstilbud paa **Levering af en Damptrølle** m. m.

Udsattes.

4. (J. Nr. 569—1910). Til en ledig Plads om **Politibetjent** var af Politimesteren indstillet følgende:

Kontorist Carl Lunddahl,
Kontorfuldmægtig Jens Jensen,
Forvalter Charles Petersen og
Snedker Jens Emanuel Nielsen.

Simonsen anbefalede Snedker J. E. Nielsen.

Formanden meddelte, at der forelaa Attest for, at Snedker Nielsen nu havde modtaget Undervisning i Skrivning.

Carl Laursen anbefalede Lunddahl, der tidligere havde været indstillet.

Simonsen hævdede, at Nielsen maatte være fuldt kvalificeret.

Snedker Jens Emanuel Nielsen valgtes.

5. (J. Nr. 575—1910). Til Pladsen som **Reserveløge ved Kommnehospitalet** var følgende indstillet:

Nr. 1. cand. J. Espersen,
— 2. — Th. Petersen og
— 3. — O. Barfoed.

cand. J. Espersen valgtes.

6. (J. Nr. 429—1910). Andragende fra Urmager J. P. Larsen om Ret til at drive **Automatkafe** i Ejendommen Bruunsgade 36.

Udsattes.

7. (J. Nr. 455—1910). Andragende fra Skrædder E. Eriksen om Ret til at drive **Automatkafe** i Ejendommen Guldsmedgade 22.

Udsattes.

8. (J. Nr. 209¹³—1910). Andragende fra Gæstgiver N. Chr. Møller om Bevilling til at **beværte andre end tilrejsende** i Gæstgiveriet Høegh-Guldbergs-gade 97.

Udsattes.

9. (J. Nr. 570—1910). Indstilling fra Slagtehusudvalget om at tilstaa Restauratør A. Sørensen, der er Lejer af **Restaurationen paa Kvægtorvet**, en Erstatning paa 500 Kr. for paaført Tab ved Kvægtorvets Lukning i Anledning af Mund- og Klovsyge m. m.

Gik tilbage til Slagtehusudvalget.

10. (J. Nr. 398—1910). Fra de kritiske Revisorer forelaa følgende Skrivelse angaaende Talrevisors Antegnelser til Aarhus Bys Regnskab for Tiden fra 1. April 1909 til 31. Marts 1910:

»Til de talrevisoriske Antegnelser til Aarhus Bys Regnskab for $\frac{1}{4}$ 1909— $\frac{31}{3}$ 1910 har Hr. Talrevisor Borch knyttet en Del Bemærkninger, hvoraf nogle — efter den kritiske Revisions Mening — er mindre heldige og andre mindre berettigede, saaledes f. Eks. Slutningsbemærkningen til Inventarieudvalgets Protokol, nogle Udtalelser i Bemærkningen til Bilag 11995 (Kommunehospitalets Receptbog) og i Paragraf 22 (Bilag 14282) og i Paragraf 37 (Bilag 15591, 15595, 15598 og 15604).« I den Anledning tillader den kritiske Revision sig, idet Talrevisors Antegnelser med de paaberaabte Bilag fremsendes, at bede det ærede Byraad om, at dette velvilligst vil foranledige, at de talrevisoriske Antegnelser fremsendes uden slige Bemærkninger. Af Hensyn til Afslutningen af den kritiske Revision tillader man sig at forvente at modtage det ærede Byraads Afgørelse af Sagen snarest belejligt.«

Fra Talrevisor Borch forelaa følgende Skrivelse:

»Da de kritiske Revisorer, som er valgte af den almindelige Vælgerklasse, overfor mig have gjort gældende, at jeg som Talrevisor er inkompetent til at gøre Antegnelser, som kunne strejfe ind paa deres Omraade, og derfor have opfordret mig til at tage nogle af mig for 1909—10 gjorte Bemærkninger tilbage, har jeg afslaaet at imødekomme denne Opfordring under Henvisning til, at jeg oppebærer min Løn for at varetage Kommunens Interesser. Samtidig har jeg gjort dem opmærksom paa, at jeg i mindst 10 Aar loyalt har holdt en Overenskomst om at tilstille dem det Materiale, der egnede sig til Kritik, men som de alligevel Aar efter Aar i alt væsentlig ikke har taget noget Hensyn til. Derfor har jeg for Regnskabsaaret 1909—10 selv taget disse Poster under Behandling for at være sikker paa Antegnelsernes Fremkomst. Til Støtte for at en saadan Handlemaade i tidligere Tid ikke er bleven misbilliget paa højere Steder, maa jeg henvise til Besvarelsen af to af mig gjorte Antegnelser foranlediget ved de urimelig store Udgifter for Kommunen ved et Folketingsvalg i 1898 saavel i nordre som i søndre Kreds.«

F o r m a n d e n pegede paa, at Loven ene anerkendte de kritiske Revisorer, og at Talrevisor kun var beskikket som dissers Medhjælper. Revisor Borch kunde imidlertid daarligt lade være med at gaa ud over sin Kompetence, og hans Bemærkninger blev oftere og oftere uheldige. Det forekom derfor Taleren, at man kunde slutte Sagen med at tilkendegive Talrevisor, at han maatte holde sig til Tallene og ikke give sig af med den kritiske Revision. Dermed vilde Talrevisor ogsaa være tilfreds.

M o u s t e n mente, at Talrevisor i mange Tilfælde maatte optræde kritisk, da han var den eneste, som saa alle Bilag. Taleren henstillede at betyde Talrevisor, at man gerne vilde have hans Kritik, men at han maatte henvende sig til Kasseudvalget med sine Bemærkninger.

S i m o n s e n mente, at naar de forskellige Udvalg ikke fik alle dem vedkommende Regninger, maatte det være deres egen Fejl.

M i k a e l J o h a n s e n foreslog at slutte sig til Formandens Forslag.

F o r m a n d e n ansaa det for meget uheldigt at tilkendegive Talrevisor, at han skulde revidere kritisk. De kritiske Revisorer maatte have hele Ansvar.

M o u s t e n hævdede, at Kasseudvalget ikke kunde gennemgaa alle Regningerne kritisk. Skulde Talrevisor derfor ikke gøre dette, maatte man have et særligt Udvalg nedsat derfor.

M a g n u s N i e l s e n havde opfattet det saaledes, at Talrevisor kun ønskede en Udtalelse for, at han ikke havde Kompetence til at gaa ud over Talrevisionen.

Det vedtoges at tilkendegive Talrevisor, at han udover Talrevisionen ikke har noget Ansvar.

11. (J. Nr. 540—1910). Udkast til **Instrukser** for Direktøren og Kontorchefen ved Belysningsvæsenet.

M ø l l e r meddelte, at Forslaget nu var ændret i Overensstemmelse med Byraadets Ønsker i forrige Møde, dog ikke med Hensyn til Ferierne.

Instrukserne godkendtes.

12. (J. Nr. 564—1910). Tilbud fra Ingeniør O. Schmidt, København, om Assistance med Hensyn til **Affattelse af Konditioner ved Licitationsarbejder** paa Varme- og Ventilationsanlæg med øvrige Jern-

arbejder, saaledes at det bliver Fabrikanterne umuligt at beregne Bonus.

Udsattes.

13. Valg af Revisor til **Christian den Niendes Børnehjems** Regnskab.

Udsattes.

14. (J. Nr. 12¹⁵—1910). Den foreliggende Indstilling om Tildeling af forskellige **Aldersdomsunderstøttelser** vedtoges.

15. (J. Nr. 24¹¹—1910). Ansøgning fra J. V. Kejser om **Fuldmyndighedsbevilling**.

F o r m a n d e n meddelte, at Udvalget for Andragender ikke havde kunnet anbefale Andragendet, da Andrageren var for ung.

M o u s t e n syntes, man burde anbefale, naar Andrageren som i dette Tilfælde var over 23 Aar.

F o r m a n d e n havde tidligere talt for at sætte Aldersgrænsen for Anbefaling længere ned og kunde vedblivende gaa med dertil.

Andragendet kunde ikke anbefales.

